

Ndondolo nga tshifhinga tsha CORONA

Mbulungo: Tsumbamaitele ya miṭa

NDILA YA MAITELE MUSI HAYANI HU NA LUFU

Dwadze ja Covid-19 lo shandukisa kutshilele kwa vhathu, hu tshi katelwa na ndila ine ra lilela, u hulisa na u vhulunga ngayo vhafunwa vhashu. Hu na ndangulo dza tshipentshela dzine dza tevhedzwa musi hu na muthu o lovha nga tshitzhili muṭani, zwenezwo kha vha dzhieze nzehele zwi tevhelaho:

- Naho hu uri vho lovha, vhafunwa vhavho vha vha vha tshi kha ḡi pfukisela vhulwadze. Vha songo vha fara. Vha vale lufhera u swikela vha tshi wana thuso.
- Vha kwame Tshumelo ya Dzilafho ya Shishi u pfi ndi Emergency Medical Services, vha do khwaṭhisedza uri mulwadze o lovha, na u vha thusa.
- Musi ho no khwaṭhisedzwa lufu, vha kwame vha motshara uri vha ḡe vha bvise mufu. Vha ḡo fanela u ḡivhadza vha motshara uri mufu wavho o vha a na Covid-19 u itela uri vha motshara vha khwaṭhisedze uri muṭwe na muṭwe a tsireledzehe.
- Vha kuvhe nguvho dza mufu na zwiambaro zwo salaho nga maḡi a fhisaho na u phumula hoṭhe na thundu dzawe nga sanithaiza, tshihalulusi tsha bleach kana tshivhulahazwitzhili.
- Vha songo hangwa u ambara magiḡafu na mask musi vha tshi khou kulumaga na u kuvha, na u ṭamba zwanda misi yoṭhe musi vha tshi khou shuma hoyo mushumo.

“Ndila ya khwinesa ndi u fara mufu muṭwe na muṭwe sa o kavhiwaho nga Covid-19.”

- Mubishopo Vho Malusi Mpumlwana

- Zwi nga konadzea uri vhone na vhaṭwe vha muṭani vha vhe vho vha na vhukwamani na tshitzhili, zwenezwo, a hu tendelwi vhaeni nga hetshi tshifhinga.
- Arali vha tshi fanela u ṭangana lwa ṇama, vha ṭanganele nṇa nahone vho ambara zwitsireledzi na u sia na zwikhala vhukati havho. Vha songo fha vhathu zwijiwa, sa izwi vha tshi nga vhea vhaṭwe kha khombo.
- Vha songo vula mask musi vha tshi khou amba na vhathu.

“Lwa u tou thoma, ri vha vho tsireledzeaho ri kule na kule. Nga u vha roṭhe ri a lovha nga hezwi zwifhinga zwa Covid-19.”

- mudzheneli wa mbulungo

KUDZUDZANYELE KWA TSHUMELO YA MBULUNGO

U xeelwa nga mufunwa zwi bvisa vhutungu, fhedzi nga tshifhinga tsha Covid-19 vhutungu vhu tou kalula.

Zwo leluwa nga maandḡa uri vhathu vha pfukiselane tshitzhili tsha Khorona. Zwenezwo, kha vha ḡitsireledze vha tsireledze na vhaṭwe, a ri tsha ḡo kona u kuvhangana nga ḡuṭe. Hezwi zwi katela dzimbulungo. Ndangulo dza mbulungo dza muvhuso a dzo ngo itelwa u nyadza maitele a mbulungo a sialala. Ndangulo dzo itelwa u tsireledza vhone na vhaṭwe, na u thivhela u phaḡalala ha tshizhili.

- Vha ḡo fanela u nanga mudzudzanyi wa mbulungo ane a ḡo ranga phanda na u tshimbidza dzibambiri na zwoṭhe zwi kwamaho mulayo. U ḡo vha na vhuḡifhinduleli ha u tevhedzwa ha ndangulo. Murangaphanda wavho wa zwa lutendo u ḡo vha dededza.
- Musi vha tshi dzudzanya tshumelo, vha ṭanganele nṇa vho ambara mimask. A hu faneli u phakhelwa zwijiwa kana tie, sa izwi ri tshi ḡo fanela u bvula mimask musi ri tshi ja.
- Vha songo tendela vhaeni vha tshi ḡa. Khwine vha khwamane nga vhudavhidzani ha didzhithaja.
- Ndangulo dzo tendela gumofulu ja vhathu vha 100 u dzhenela mbulungo, hezwi zwi itelwa uri hu vhe na u sia zwikhala vhukati havho, na u thivhela u phaḡalala ha tshitzhili.
- Vha wane fhethuvhupo hu re na mafastere na mahothi ane a nga dzhenisa na u bvisa mufhe, na u ita uri hu vhe na zwisibe na dzisanithaiza zwa u kulumanga na u ṭamba zwanda.
- Arali zwi tshi konadzea, vha shumise vidio kana u ṭana tshumelo nga tshomedzo ya didzhithaja kha vhane vha ḡo kundelwa u dzhenela mbulungo nga u tou swika.
- Vha humbule uri tshumelo i ḡo fanela u vha pfufhi. Vha khwaṭhisedze uri vha a ḡivha zwiambi zwa ḡuvha na u kwamana nga tsha muṭa u vhone arali hu na thendelano nga matshimbidzele.
- U ṭovhowa na u kwama mufu a zwi nga konadzei, tshumelo i fanela u farwa mufu a siho.
- Hu na zwiṭwe zwigwada zwine zwa nga vha kha khombo khulwane ya u kwavhiwa, zwenezwo a si muhumbulo wavhuḡi uri vha dzhenela mbulungo nga u tou ya. Havha ndi vhathu vha re na miṭwaha i fhiraho 60 na vha re na maṭwe malwadze u fana na mutsiko wa malofha, vhulwadze ha swigiri na lufhiha.

“Mudzimu u khou ṭoḡa nṇe na vhone ri tshi shumisana uri ri phuluse vhanzhi.”

- Mubishopo Vho Malusi Mpumlwana

NGA TSHIFHINGA TSHA MBULUNGO

“Ṇamusi nga matsheloni ḡo dzhenela mbulungo ya u thoma u bva tshe Covid-19 ya ṭaha. Zwine nda nga amba ndi zwa uri ri khou tshila kha tshifhinga tshi sa fani na kale nahone u ṭavhanya ra zwi ṭanganedza zwi ḡo ri thusa. Mudzimu a vhe navho.”

- mudzheneli wa mbulungo

Ndila dza u tsireledzana musi ri tshi khou dzhenela tshumelo dza mbulungo ndi hedzi:

- ♥ Mask ndi yone ndila ya u thoma ya u ḡitsireledza. Vha i ambare huṭwe na huṭwe hune vha vha vha na vhaṭwe, vha vhe na zwiṭwe zwe vha vhea u itela arali ha vha na vhaṭwe vha kho dzi ṭoḡa!
- ♥ Vha sie tshikhala, naho hu na hune vha nga vhone u nga u kuvhatedzana zwi nga thusa. Mutakalo wavhuḡi u ita uri vha ḡigeḡe matshelo.
- ♥ Vha songo tenda u ḡiwana vha fhethu ho valeaho lwa tshifhinga tshilapfu, vha dzhenene ngomu ha tshifhato fhedzi arali zwi tshi kombetshedza.
- ♥ Vha songo khaḡana nga zwanda. Khwine vha sumbedze u livhuwa nga u tou tendelela nga ṭhoho, kana nga maipfi a u livhuwa.
- ♥ Vha ṭambe na u ḡola zwanda zwavho sanithaiza misi yoṭhe.
- ♥ Vha dzule vho vula mahothi uri a songo fariwa zwivalo na u vuliwa lunzhi lunzhi.
- ♥ Madzuloni a u kwama bogisi musi vha tshi ṭuwa, khwine vha sie maluvha kana milaedza ya ndiliso nṭha a vhiḡa.

Arali vha sa nga koni u swika, vha nga kona u dzhenela tshumelo vha hayani:

- Vha funge khandela.
- Vha rabele.
- Vha dzule vho ḡifhumulela vha tshi khou ḡithetshesela zwipfi.
- Vha songo gidimelo u fhedza u lila, vha zwi ite nga ndila ine vha funa.

VHA ONESANE NA MUFU NGA NDILA YAVHO. NDILISO DZAVHO NDI DZA NDEME, U TOU FANA NA DZA MUTHU O LOVHAHO.

MBULUNGO YO NO FHELA

Musi mbulungo yo no fhela tshi nga vha tshifhinga tshi konḡesaho kha u tevhedza ndangulo. Fhedzi arali vhathu vhoṭhe vha shumisana kha u tevhedza maga, ri nga kona u khwaṭhisedza uri roṭhe ri a tsireledzea.

“A zwi ambi u sa vha na mafunda. Zwi amba u tsireledza matshilo.”

- Mubishopo Vho Malusi Mpumlwana

- A hu tendelwi u kuvhangana musi tshumelo yo no fhela.
- A huna zwijiwa kana zwinwiwa zwine zwa fanela u phakhelwa.
- Sa izwi hu sa tendelwi u kuvhangana lwa vhukonani musi tshumelo yo no fhela, kha vha wane dziṭwe ndila, u fana na ndila ya didzhithaja kana u rumela milaedza ya ndiliso.
- Kha vha sumbedze u pfela vhutungu nga maipfi, vha litshe zwa u kuvhatedzana na u farana nga zwanda.
- Arali muṭa wavho u tshi tama u kuvhangana nga murahu ha tshumelo, vha sie zwikhala nga hune vha nga kona, vha ambare mimask, vha ṭanganele nṇa arali zwi tshi konadzea.
- Kha vhane vha ḡo shaya vhulalo, hodela kana zwiimiswa zwine zwa rengisa malalo na vhuragane zwi nga vha khwine. Vha tsireledza vhafunwa vhavho nga u sia zwikhala vhukati havho navho.
- Arali vha ḡiwana vha na tshitzhili hu sa athu u fhela maḡuvha a 14 tshe vha dzhenela mbulungo, ndila ya vhuḡifhinduleli nahone ya u vha na vthuthu ndi ya u ḡivhadza mufunzi wavho kana mudzudzanyi wa mbulungo nga u ṭavhanya.